

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep, 0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no
Deres ref. 200805084
Att: Roger Spidsberg

HØRINGSSVAR

NY LOV OM LÆRING UTENFOR DET FORMELLE UTDANNINGSSYSTEMET

Vi viser til tilsendt høringsbrev med forslag til lovtekst. Studieforbundet Folkeuniversitetet slutter seg til behovet for et nytt lovverk på dette området og takker for muligheten til å gi vårt syn på lovforslaget.

Grundtvigs lov – lov om livslang læring

Lov om Voksenopplæring var verdens første i sitt slag. Folkeuniversitetet foreslo i sin uttalelse til NOU 2007:11 en ny, kanskje like banebrytende lov – Lov om Livslang Læring - som uttrykk for det norske samfunnets helhetlige utdanningspolitikk og at en slik lov burde inkludere *både* formell og ikke-formell opplæring i regi av en rekke aktører: offentlige og private grunnskoler/fagskoler/høgskoler/universitet og folkehøgskoler, så vel som frivillig sektor, i denne sammenheng studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner.

En Lov om Livslang læring ville på den ene siden være en overbygning for de ulike særlovene: (som Opplæringsloven, Privatskoleloven, Fagskoleloven, Universitets- og høgskoleloven, Introduksjonsloven, eventuelt også Folkehøgskoleloven), der disse ble satt inn i en helhet, samtidig som Lov om Livslang læring kunne ivareta lov- og regelverk for studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner som kjennetegnes ved at de er ”grenseoverskridende”: De gir tilbud om både ikke-formell og formell utdanning. Den formelle utdanningen tilbys på alle nivå, fra grunnskole til universitets - og høgskolenivå. *Denne* delen av Lov om Livslang Læring burde etter vårt syn omtale studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner, både i forhold til ikke-formell opplæring, og til virksomhet som sorterer inn under de ulike særlovene.

Alternativt, eventuelt i påvente av en Lov om Livslang Læring som vi ser kan være en mer omfattende prosess, foreslo Folkeuniversitetet at det ble utarbeidet en ny særlov for Livslang læring i regi av studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner og at loven burde omhandle så vel formell som ikke-formell læring, og regulere undervisningen som tilbys på de ulike nivåene, grunnskole – videregående skole og universitet/høgskole.

Fylkeskommunenes ansvar

Folkeuniversitetet etterlyser forslaget fra NOU2007:11 om at loven bør åpne for et regionalt forpliktende samarbeid innenfor de ansvarsområdene fylket/regionen har mht læring og kompetanseutvikling og at organisasjoner med partnerskapsavtaler skal vurderes på lik linje med offentlige tilbydere.

Vi ser studieforbundene som en viktig del av utdannings-Norge, som på ulike områder vil kunne være viktige bidragsyttere i iverksetting av kompetanseutvikling på regionalt og kommunalt nivå.

Vi mener derfor at det både i selve lovteksten og i forskriften må innarbeides formuleringer som tydeliggjøre kommuners og fylkeskommuners ansvar for utviklingen av voksenopplæringen, deres ansvar for å bidra med tilskudd og det forhold at kommuner og fylkeskommuner *bør samarbeide aktivt* med studieforbundene (jf. Tronutvalgets forslag om partnerskapsavtaler)

Fokus på den voksnes behov i et livslang lærings perspektiv.

Det framlagte lovforslaget begrenser seg til den delen av studieforbundenes virksomhet som dreier seg om læring utenfor det formelle utdanningssystemet.

Folkeuniversitetet mener prinsipielt at det er den *voksne* som skal være i fokus, og i et livslangt læringsperspektiv vil den voksnes behov svært ofte nettopp veksle mellom formell og ikke-formell læring. Dersom hovedfokus skal være ikke-formell læring og læring i frivillig sektor blir det *sektoren i seg selv* som er det vesentlige, ikke den voksne.

Vi vil derfor forslå at loven får navnet **Grundtvigs lov – lov om livslang læring** og at loven også henviser til andre utdanningslover der studieforbundene har en rolle i forhold til voksnes læring, som Opplæringslovens § 4A.

Til de enkelte paragrafene

Studieforbundet Folkeuniversitetet slutter seg til Vofos merknader og forslag *med følgende unntak og tillegg:*

Til § 4 Overordnede mål

Vi slutter oss til de overordnede målene. Når det gjelder kvalitetskriterier for å måle effekt mener vi at det først og fremst er et stort behov for forskning knyttet til voksnes læring, og at dette vil gi verdifull kunnskap blant annet om kvalitet og læringsutbytte. Følgforskning av utvalgte deltakere /deltakergrupper vil også kunne gi viten om effekt både for den enkelte og for samfunnet.

Til § 5 Godkjenning av studeiforbund

Folkeuniversitetet har ingen prinsipielle synspunkter på ”deltakertimer” versus ”studietimer”. Vi ser det imidlertid som viktig at dagens krav til innrapportering gjennomgås i forbindelse med utarbeiding av nye forskrifter og vil komme tilbake med forslag i den anledning.

Til § 6 Modell for statstilskudd til studieforbund

Folkeuniversitetet mener dette bør være en modell for *offentlige* tilskudd, og ikke begrenses til statstilskudd.

Grunntilskudd

Folkeuniversitetet er enig i Vofos merknad om at studieforbundene i overskuelig framtid neppe blir så jevnstore at den foreslåtte ordningen med samme beløp til alle studieforbund kan forsvares. Vi mener at tilskuddet bør fordeles etter samme prinsipp som aktivitetstilskuddet, basert på de tre siste års aktivitet.

Tilretteleggingstilskudd

Folkeuniversitetet ser det som svært uheldig dersom tilretteleggingstilskuddet skal omfatte både tilrettelegging for prioriterte målgrupper og prioriterte emner.

Prioriterte *emner* mener vi bør ivaretas gjennom det et eget innsatstilskudd (se nedenfor.)

Vi mener imidlertid at forskriften til nåværende § 24 bør gjennomgås på nytt, både med tanke på definisjonen av prioriterte målgrupper og hvordan midlene brukes.

For de ordinære tilskuddene foreslår Folkeuniversitetet følgende fordeling

25 % til grunntilskudd

60 % til opplæringstilskudd

15 % til tilretteleggingstilskudd

Folkeuniversitetet vil i tillegg foreslå at det innføres to nye tilskuddformer:

Innsatstilskudd og Tilskudd til desentraliserte universitets- og høyskolekurs.

a) Innsatstilskudd

Innsatstilskudd er tilskudd knyttes til øremerkede tiltak som har spesielt høy prioritet av det offentlige, normalt i en tidsavgrenset periode, og der det er hensiktsmessig at en utnytter allerede eksisterende infrastruktur og kompetanse, framfor at det bygges opp parallelle strukturer for hvert enkelt tiltak. ¹

Innsatstilskudd vil kunne variere fra år til år, og bevilges fra ulike departement avhengig av hvilket fagdepartement som har ansvaret for tiltaket, eventuelt også fra fylkekommune/kommune, ref forslag om ny paragraf som omhandler fylkeskommunens og kommunens ansvar. Her vil det være naturlig at en pott til lokal /regional kulturvirksomhet kommer inn, slik det ble foreslått av Tron utvalget. Det vil trolig også variere hvilke studieforbund som vil bidra i forhold til de ulike tiltakene, slik at det må utarbeides egen modell for tildeling og rapportering.

¹ Eksempler på sentrale satsingsområder kan være: Basiskompetanse UTENFOR arbeidslivet, Kulturpott til lokal kulturvirksomhet, Røykesluttkurs, Forebygging av mobbing på arbeidsplassen, Kurs for eldre bilførere, Opplæring av innsatte i fengsel

b) Tilskudd til desentraliserte universitets- og høgskolekurs

Folkeuniversitetet mener at ordningen med egne tilskudd til desentraliserte universitets- og høgskolekurs, i et samarbeid mellom studieforbund og utdanningsinstitusjon, bør gjeninnføres og at ordningen må reflekteres både i Universitets- og høgskoleloven og loven som omhandler studieforbund. Studenter som omfattes av denne ordningen bør ikke regnes som privatister, men inngå i høgskolens måltall etter nærmere fastsatte regler.

For å kunne ivareta studenter som av ulike årsaker ikke kan følge ordinær undervisning på campus, bør det gis egne tilskudd til desentralisert undervisning på universitets- og høgskolenivå i regi av studieforbund. Disse tilskuddene kan, slik ordningen var tidligere, forvaltes av fylket/regionen.

Det bør ikke være en forutsetning at utdanningsinstitusjonen studieforbundene samarbeider med er hjemmehørende i regionen – eller i Norge. Hensikten er nettopp ofte å være et supplement til eksisterende tilbud, ikke bare med hensyn til gjennomføringsmodell, men også når det gjelder faginnhold.

Fjernundervisning – fleksibel læring

Folkeuniversitetet støtter fullt ut at den nye loven tar opp i seg at læring i regi av studieforbund allerede skjer etter ulike læringsmetoder, som fjernundervisning. Vi mener imidlertid at dette bør utvides til å gjelde ulike former for fleksibel læring etter nærmere regler. Ref også merknad til § 14.

§ X - Ny paragraf: Fylkeskommunens og kommunens yter tilskudd

Vi slutter oss til Vofos begrunnelse for, og forslag om, en egen paragraf der det går fram at fylkeskommunens og kommunens yter tilskudd etter nærmere regler. Vi viser også til vårt forslag om et eget innsatstilskudd knyttet til spesielle satsningsområder, både nasjonale og regionale.

Til § 14

Folkeuniversitetet ber departementet vurdere om det kan finnes metoder for å måle opplæring ved bruk av fleksible læringsmetoder slik at det kan ytes til tilskudd også til denne virksomheten.

Studieforbundet Folkeuniversitetet vil sende et eget innspill mht forskriftene med det første, men ser det som mest hensiktsmessig å skille dette fra denne høringen

Med vennlig hilsen
Studieforbundet Folkeuniversitetet

Alfredo de la Nuez
generalsekretær